

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2016 сыл
Кулун тутар
30 күнэ
Сэрэдэ
№34 (10430)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтэһиннэр

Баһаарынай чаас иһитин-нэрбитинэн, кулун тутар 24 күнүгэр «Талба» ырынакка улахан хоромнуулаах баһаар буолла. Бу 33х18 м иэннээх икки мэндимэннээх каркаснай дьиэ олус түргэнник оморчу умайда. Баһаарынайдар кэлиилэригэр дьиэ бастакы мэндимэнигэр аһаҕас уот бэлиэтэммит. Төрүөгө — хойутаан иһитиннэри. Муус устар 1 күнүттэн баһаарынай надзор «Жилище» операция ыттар.

«Намкоммунтеплоэнерго» өрүс унуор чоҕу тийиини муус устар 8 күнүгэр түмүктүөхтээх.

Ааспыт нэдиэлэбэ оптуоруньукка гражданской общественности сайыннары министре С.М. Гурьева тахсан общественности кытта көрүстэ, «Энгиэли» хаһыат редакциятыгар сырытта. Сэрэдэбэ Конституционной судтан судуйа Г. Кононов тахса сырытта. Ити күн «Школа управления» семинар ытыллына. Чэпиэргэ биһиги спортсменнарбыт кыһынгы көрүнүгэрэ республикатааҕы III спартакиадада Алданга уонна Нерюнгрига айаннаатылар. Бээтинсэбэ Бүлүү улуунун ветераннара кэлэн ыалдьыттаатылар. Субуотаба Таастаах нэһилиэгин 30 сыла бэлиэтэннэ.

Уүммүт нэдиэлэбэ оптуоруньукка социальной харысхал уонна дьарыктаах буолуу киинин үлэһиттэрэ Ханаласка ветераннар чэпчэтиилээх айаннарыгар уопут атастаһа бараллар. Бээтинсэбэ 1 Хомустаахха саҕа детсад арыллыа. Субуотаба «Комсомольской» совхоз 40 сыла бэлиэтэниэбэ.

Өрөбүлгэ Алданга уонна Нерюнгрига кыһынгы көрүнүгэрэ III республиканской спартакиада өрүүлээхтик арыллына. Хоккейга биһиги хамаандабыт Мэнгэ Ханаластары 6:2 счутуна кыайдылар. Муус устар 1-2 күнүгэр улууска республика депутаттарын V спартакиадалара ытыллыа, манна 18 хамаанда кэлэрэ күүтүллэр, 160 спортсмены интернакка уонна НПК уопсай дьиэтигэр олохтоохтара.

«Ростелеком» улуустааҕы салаатыгар кэлэр ыйтан 100% аутсорсингга көһөлөрүгөр дьаһал кэлбит. Икки инженер үлэли хаалаллар, билигин 27 үлэһиттэн 3 суоппар сарбыйыга, 22 аутсорсингга «Малькор» диэн тэрилтэбэ көһүөхтээхтэр.

Дьиэ кэргэн, ыччат политикатыгар управление салаатынан субуотаба Граф Биэрэгэр «Аҕа күрүбэ» ытыллыбыт. Манна Модуттан Н. Сандулин уолунаан Артурдуун 1-кы, Партизантан Д. Федоров уолунаан 2-с, Намтан С. Турантаев уола Женьялыын 3-с миэстэбэ табыстылар.

ГИМС биллэрбитинэн республика үрдүнэн муус устар 11 күнүттэн өрүс мууһунан туорааһын сабыллыахтаах, биһиги улууспутугар билигин 25 тн диэри айанныырга көнүл олохтомута. Бу муус халыгын мээрэйдэһининэн аччатыллыа.

Бэлиэтэнэ В. КАСЬЯНОВ

Айылба - алаһа дьибит

АДЬЫРБАЛАРЫ АБЫЙАТТЫЛАР

Биһиги улууспут уонна Уус Алдан сиригэр кулун тутар 21 күнүттэн саҕалаан «Госохотохра» СР ГКУ-ын адырба кыһыллары сойуолаһыга этэрээтэ (нач. К.Г. Орлов) уонна туһааннаах нэһиликтэр дьаһалтала Фрунзе, Көбөкөн, 2 Хомустаах булчуттарын (барыта 30-ча киһи) мунһан «Хампаада» диэн 2 Хомустаах сиригэр массыналарынан, бураанынан иили эргийэн — «флажоктаан» сылгылары тардыбыт 7 бөрөнү хаайбыттар.

Сотору — быыбардар

Нам улууну 2016 с. 2 нэһиликкэ баһылыктар, 1 нэһиликкэ депутаттар быыбардара ытыллыахтара. Ол курдук, балаһан ыйын 18 күнүгэр Партизан нэһилиэгин баһылыга, Бөгүннэ 10 нэһиликкэ депутаттара талыллыахтара. Календарнай былаан быһытынан Бөгүн нэһилиэгэр кулун тутарга депутаттары быыбардааһынга уокуруктар схемалара бигэргэннэ, биһир 10 мандаттаах уокурук, биһир быыбардыр учаастак тэриллэр. Быыбары ытыгыга 130 тыһ. солк. ороскуоттаныа.

Мань тэнэ Модут нэһилиэгэр баһылык боломуочуйатын эрдэ тохтоптуунан болдобуун иннигэр быыбар ытыллыа. Олунньу 17 күнүгэр депутаттар нэһиликтэбэ сибэиттэрин быһаарытынан быыбар муус устар 24 күнүгэр ананна, быыбары ытыгыга 130 тыһ. солк.

И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылыгар

ЧУЛУУ ДЬОММУТ ААТТАРЫН ҮЙЭТИТЭН

2016 сыл Нам улууну биллиилээх государственной уонна политической деятель И.Е. Винокуров сылынан биллэрilibитэ. Кини олоҕо уонна үлэтэ гражданской сэрии тыйыс дьылларыгар, саҕа олоҕу тутуу уустук кэмигэр, аан дойдуга саамай алдытылаах Аҕа дойду Улуу сэриитин сылларыгар ааспыта. Сэрии кэмигэр уонна кэнниттэн саҕа норуотун ачыктааһынтан сизтэрэн өлүүттэн-сүтүүттэн быһаабыт, саҕа интеллигенциятын чулуу бэрэстэбиитэллэрин национализмга буруйдаһынтан араҕаччылаабыт саҕа саарына Илья Егорович Винокуров буолар. Онон кини 120 сыллаах үбүлүүбэ кизниг уонна дьонунук бэлиэтэнигэр бука бары кыттыгыны ыларбыт сизрдээх буолуоҕа.

Республикаба уонна улууска бу үбүлүүбэ тэрийэр комиссиялар олохтононнор былааннаах

КИМНЭЭБИ, ХА҂АН УОННА ХАННА ТАЛЫАХПЫТЫЙ?

ороскуоттаныа.

«Модут нэһилиэгэ» ИКМО календарнай былаанынан баһылык дуоһунаһыгар кулун тутар 12 күнүгэрэ туругунан 3 кандидат регистрацияланна. Ол курдук:

— Сокольников Петр Григорьевич, 1968 с. төрүүх, ИДМ пенсионера, үрдүк үөрэхтээх, «РФ ИДМ Дальнай Востоктаағы юридической института» ФГОУ-ну бүтэрбит, Нам сэл. олохтооҕо, олунньу 28 күнүгэр бэйэтин туруоруммут, кулун тутар 6 күнүгэр регистрацияламмыт.

— Говоров Семен Михайлович, 1974 с. төрүүх, «Модут нэһилиэгэ» МТ баһылыгын солбуһааччы, үрдүк үөрэхтээх, Саха государственной педагогической академиятын бүтэрбит, Модут

олохтооҕо, кулун тутар 9 күнүгэр бэйэтин туруоруммут, кулун тутар 14 күнүгэр регистрацияламмыт.

— Васильев Семен Семенович, 1971 с. төрүүх, үлэтэ суох, үрдүк үөрэхтээх, «Госсулуоспа Дальнай Востоктаағы академията» ГОУ-ну бүтэрбит, Үөһээ Бүлүү сэл. олохтооҕо, РФКП ПП ЯРРО партия чилиэнин быһытынан кулун тутар 12 күнүгэр турбут, кулун тутар 18 күнүгэр регистрацияламмыт.

— Макаров Владимир Иванович, 1983 с. төрүүх, үрдүк үөрэхтээх, «Якут регионстрой» ХЭО производственной сыабын маастара, Аппааны сэл. олохтооҕо, «Биһир ныгыл Россия» ВПП ЯРО өйөөчү быһытынан кулун тутар 24 күнүгэр турбут.

Бу бултааһынга аан бастаан «параплан» диэн көтөр аалы туһанан адырбалары бүкпүт сирдэриттэн үргүтэн тоһуурга турааччыларга чуҕаһатан биэрбиттэр. Тоһууааччылар бастакы күннэригэр (оптуоруньукка) 1 бөрөнү, иккис күннэригэр 4 бөрөнү охторбуттар. Билигин «флажок» иһигэр өссө 2 бөрө хаалбыт. Бу күннэргэ балары да бохтогордуу туруна сылдылар.

Кэнники охторбут 5 бөрөлөрүн таһынан быһыл Таастаах сылгыһыга Г.Г. Аргунов 1 бөрөнү, Бөгүн олохтооҕо М.К. Парняков 2 бөрөнү өлөрдүлэр.

Бу тэрээһин (сойуолаһы) ситиһилээхтик ытыллыбытын туһунан «Госохотохра» охотовада В.В. Тюнгюрядов үөрэ-көтө кэпсээтэ.

Саҕа дьыл кэнниттэн бөрөлөр өрүс унуор 6 убаһаны тардан тустаахтарга улахан ороскуоту таһаарыттар. Буулаабыт кыһыллар өссө төһөнү тардан айбардыахтара эбитэ буолла? Ону бу сырыыга, дьэ, тохтоотулар.

И. ИВАНОВ

Нэһиликтэр ИКМО-лара быыбардары ытыгыга үлэни саҕалаатылар, «Нам улууһа» МТ ИКМО көмөлөһөр уонна хонтуруоллуур. Улуус ИКМО-та бу быыбардары бэлэмнээһингэ уонна ытыгыга календарнай былааны онорон нэһиликтэр МТ-ларыгар тиксэрдэ. Бу былаанга тирэһирэн нэһиликтэр ИКМО-лара бэйэлэрин календарнай былааннарын бигэргэтилер. ИКМО бэрэстэбиитэллэрэ уонна «Нам улууһа» МТ уопсай отдела икки төгүл «Модут нэһилиэгэ» МТ депутаттарыгар уонна ИКМО-тугар быыбары ыттарга нэһиликкэ тийиэн консультациялары онордулар.

А. КОРНИЛОВА,
Намнаағы ТИК секретара

сэ тыһын тэрээһиннээхтик ыттарга ким төһө кыахтааһын уонна баҕалааһын үп хомуллар.

Күндү дьоммут-сэргэбит! Бука бары түмүстэпитинэ бөдөн тэрээһиннэри кыһа-хото тутарбытын VI спортивной Ооньуулар, Улуу Кыһыы 70 сыла үрдүк таһымна ытыллыбыт тара туоһулуур. Онон «Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!» диэни өйбүтүгэр-санаабытыгар өс-

сө төгүл ылынан чулуу киһи-бит И.Е. Винокуров 120 сыллаах үбүлүүбүн үрдүк тэрээһиннээхтик, чаһылхайдык ытыабыг, хас биһирдигит манна тус кылаатын киллэрэригэр ыгырабыт!

А.П. АТЛАСОВ,
«Нам улууһа» МТ баһылыга
Ю.И. СЛЕПЦОВ,
«Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга

РЕКВИЗИТЫ:

Получатель: Общественный фонд ветеранов Намского улуса

ИНН 1417004377
КПП 141701001
БИК 049805609
К/с 30101810400000000609
Р/с 40703810476190000021
ЯО № 8603 ПАО «Сбербанк» России г. Якутск

Назначение платежа: Добровольное пожертвование для проведения организационных мероприятий, посвященных 120-летию И.Е. Винокурова, удержанное от заработной платы за ___(месяц) согласно личным заявлениям работников.

Депутат —
норуот киһитэ

Саха республика-
тын Ил Дархана
Е.А. Борисовка

«МОЯ ЯКУТИЯ В XXI ВЕКЕ»
РЕСПУБЛИКАТААҔЫ «ҮТҮӨ
ДЬЫАЛАЛАР» ХАМСААҔЫН
ПРОГРАММАТЫНАН 2016 С.
ТУТУЛЛАР ОБЪЕКТАРЫН
ИСПИИХЭГЭР КИЛЛЭРИИ
ТУҔУНАН

Убаастабыллаах
ЕГОР АФАНАСЬЕВИЧ!

2015 с. муус устар 20 күнүгэр
Эниги Нам улууһугар «Арбын
нэһилиэгэ» МТ Сыгыннаах бө-
һүөлөгөр сылдьан нэһилиэнньэ-
ни кытта көрсүбүккүт. Бу көр-
сүһүүгэ олохтоохтор спорттивнай
сааланы уонна оҕо саадын тутуу-
ну туруорсубуттара. Онуоха оҕо
саадын тутуу боппуруоһун үөрэ-
тиигэ ылыммыккыт.

Спорттивнай сааланы тутуу
«Моя Якутия в XXI веке» «Үтүө
дьыалалар» республикатааҕы
хамсааһынын программатын
испиинэҕэр киллэриллибитэ
уонна бары министерстволары
кытта сөбүлүннэриини ааспы-
та. Билигин орто оскуола спор-
тивнай саалатын тутууга бөлөм
тимир конструкциялар Сыгын-
наах бөһүөлөгөр строительнай
площадкаҕа тиэрдиллибиттэрэ.

2016 с. Саха республикатын
правительствота «Үтүө дьыала»
программатын испиинэҕиттэн
бары спорттивнай объектары
туоратан туран бастакы бы-
лаанна оҕо саадытын тутууну
таһаарбыта. Сыгыннаах бөһүө-
лөгөр билинни оҕо саадын дьи-
этэ 60-с сылларга тутуллубута,
хаарбах туруктаах, СанПин ир-
дэбиллэригэр ханан да эппиэт-

АРБЫННА ОҔО СААДА ТУТУЛЛУОҔА

тээбэт.

2016 с. тохсунньу 28 кү-
нүгэр депутат быһытынан
үлэбин отчуоттуу Сыгыннаах
бөһүөлэҕин олохтоохторун кытта
көрсүбүтүм. Көрсүһүүгэ 50-тан
тахса олохтоох кэлэн араас боп-
пуруостарга санаа атастаһыта
буолбута, олохтоохтор сүрүн
ирдэбиллэринэн оҕо саадын ту-
туу турбута.

Үөһэ этиллибиттэргэ оло-
дуран оҕолор олохторун уонна
доруобуйаларын араҥаччы-
лыыр инниттэн мин Эниги СР
архитектураҕа уонна тутуу ком-
плексыгар министрствотыгар
Сыгыннаах бөһүөлөгөр тутул-
луохтаах оҕо саадын «Үтүө дьы-
алалар» республикатааҕы хам-
сааһын объектары испиинэҕэр
киллэттэрэргэ соруудах биэрэр-
гэр көрдөһөбүн.

Убаастабылы кытта
А.И. ЕРЕМЕЕВ,
Ил Түмэн депутата
2016 с., олунньу 14 күнэ,
№18-608

Саха республика-
тын Государственной
Мунньаҕын (Ил Тү-
мэн) народнай депута-
тыгар А.И. Еремеевка

СЫГЫННААХ БӨҮӨ- ЛӨГӨР ОҔО СААДЫН ТУТУУ ТУҔУНАН

Убаастабыллаах
АЛЕКСЕЙ ИЛЬИЧ!

Саха республикатын Ил Дар-
ханын 2016 с. олунньу 24 кү-
нүттэн А1-1543 №-дээх сору-
даҕын толорор инниттэн СР
архитектураҕа уонна строитель-
най комплекскка министрствота
Нам улууһун «Арбын нэһилиэгэ»
МТ Сыгыннаах бөһүөлөгөр оҕо
саадын тутуу туһунан информа-
цияны биэрэр.

Сыгыннаах бөһүөлөгөр 20
миэстэлээх оҕо саадын тутууну
үбүлээһин «Үтүө дьыалалар»
республикатааҕы хамсааһын
чэрчитинэн тутуулар объек-
тар испиинэҕиттэр киллэ-
рилиннэ. Сметанан сыаната
— 16253,84 тыһ. солк., уопсай
сыаната 11377,69 тыһ. солк. тэн-
нээр. 2016 с. республика бюдже-
тын суотугар үбүлээһин лимитэ
— 1000,00 тыһ. солк.

Министри бастакы
солбуйааччы П.А. АРГУНОВ
2016 с., кулун тутар 16 күнэ,
№03-26-297
Бэчээккэ бэлэмнээтэ
В. КАСЬЯНОВ

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Саас кэлэн, халлаан сылыһан, кыһарҕаннаах
кыһыны этэнгэ аһаран холкутуу уонна уо-
скуйуу буолбут курдуктук. Ол эрэн хайа да
кэмнэ туустаах үлэбитигэр, сулууспалыыр
эбээһинэспитигэр эппиэттээхтик сыһанна-
һарбыт хайаан да наада. Чэппиэр кизэ «Тал-
ба» ырыынак икки этээстээх дьизэ уокка
былдьанна, дьингэр, түүн да, сарсыарда да эрдэ
буолбатах — таһынан аһан иһэр киһи көрөн
тыллаабыт. Ол тухары бу объект баһаарынай
сигнализацията, харабыла бириэмэтигэр сөп-
төөх иһитиннэри оҥорботох.

Барыллаан дааннайынан, электрическэй
ситимтэн, ол эбэтэр проводкаттан уот турбута сабадаланар. Ол аата
бу дьизэ турбут холодильниктар, морозильниктар, атын да прибор-
дар уокка холбонмуттарын уйбатаһын курдук сыаналанар. Маннык
биир өтүнөн үбү кэмчилээн чэпчэки сыаналаах проводынан, биир
оннук сыаналаах электрингэн линияны тардар кэлин иэстэбиллээх
буолаар көстөн табыста. Этэллэригэр дылы «экономим на копейках,
терьяем миллионы».

Маннык быһыы-майгы анардас «Талба» эрэ ырыынакка буол-
бакка элбэх объектарга көстөр. Баһаарынай надзор суруйар пред-
писаниеларыгар мэлдьи үп суоһунан, кэмчитинэн буоллун-хааллын
диэн, үксүгэр харах баайан үлэ ытыллар. Билигин араас объектары
тутууга аукционнарга ким кыра сыананы ыйбыт кыайылыаһынан
тахсар, бу бэдэрээтчит, биллэн турар, чэпчэки сыаналаах маты-
рыйаалларынан туттаһына эрэ ити кыра сыанатыгар эппиэттээр.

Бу балаһыанньаны хайа сатанарынан, мун саатар, киһи олоһор
куттала суох буоларын курдук дьаһаныаһытын наада. Быһылаан
тахсыбытын кэннэ тута өрүкүйөн, эмиз харах баайан ону-маны
оҥорбута, өрө тарпыта буолуунан дуоһуйбакка үлэлиир сирбитин,
олорор дьизэбитин-уопсунан тус олохпугар, доруобуйабытыгар
куттала суох буоларын курдук кыһаннаһытына баһаар, тонгуу-
хатыы курдук о.д.а кыһалдалары тумнуохпугун сөп. Кыһанарбыт
эрэ эрэйиллэр.

Александр АТЛАСОВ

Улуус депутаттарын сессиятыгар

БЮДЖЕТ УЛААТТА, ХАРЫСТАНАР СИР КЭНЭЭТЭ

Ааспыт нэдиэлэбэ, кулун
тутар 24 күнүгэр, Нам улуу-
һун депутаттарын сэбиэтин 4-с
сессиялара буолла. Депута-
тар бу сессияҕа ааспыт сылга
таһаарбыт «Нам улууһа» МТ
2016 с. бюджеттын туһунан
15-1 №-дээх ахсынны 29 кү-
нүнээҕи быһаарыыларыгар
уларытыылары уонна эбиилэ-
ри киллэри уонна «Тарафана»
уонна «Кэнгэмэ» оҕо экологи-
ческэй лааҕыра тайаан сытар
сирдэрин-уоттарын уһулччу
харыстанар сирдэр көрүнгэ-
ригэр (испиинэҕиттэр) кил-
лэри туһунан боппуруостары
көрөн дьүүлэстилэр.

Депутаттар республи-
ка бюджетиттан 2016 сыл
программаларыгар көрүл-
лүбүт ороскуоттары быһаа-
рыыга 10564000 солк. суу-
малаах эбии үбүлээһин (ас-
сигнование) көрүллүбүтүнэн
сыллаабы бюджет дохуотун
2489689402,28 солк., ороску-
оттуур чааһын 2481689402,28
солк. тиэрдэргэ диэн быһаа-
рыы ылыннылар.

Эбии көрүллүбүт үбүлээ-

һинтэн 564000 солк. субсидия
«Оскуолаҕа кириэн инни-
нээҕи саастаах оҕолор тэри-
лэлэрэ уонна дьобус уонна
(эбэтэр орто) предпринима-
тельство субъектара бииргэ
үлэстэһиннэрэ» диэн билот-
най бырайыагы үбүлээһин-
нэ уонна 10000000 солк. суб-
сидия 2016 с. улуус суолун-
иһин бырайыактааһынна,
тутууга, сагардан оҥорууга
СР үөрэҕин министрствотун
бирикээһингэр уонна СР пра-
вительствотун уурааҕар оло-
дуран көрүлүннэ.

Депутаттар уһулччу хары-
станар сирдэргэ «Тарафананы»
уонна «Кэнгэмэ» оҕо экологи-
ческэй лааҕырын киллэри
туһунан «Нам улууһа» МТ
баһылыгын 255-рк №-дээх
23.03.2001 с., 656 №-дээх
24.06.1999 с. дьаһалларын би-
гэргэргэ уонна бу сирдэр
тайаан сытар сирдэрин иэтин
(туһаннааһынан) 284548976
уонна 243195421 кв.м быһаар-
га диэн быһаарыы ылыннылар.

И. ИВАНОВ

Улуус нэһиликтэригэр

Нэһилиэкпит олохтоохторо
Тамара, Валентин Васильевтар
Дьокуускай куоракка сылын
айы ытыллар «Якутия ма-
стерская» быыстапкаҕа кириэн,
туос оҥоһуктарынан «Мастер
народных промыслов РС(Я)» бу-
олбуттарынан истинник эбэр-
дэлибит, киэн туттабыт.

Икки тыыл ветерана Е.К. Со-
бакин, И.И. Портнягин Москуба
куорат «Бэс чагда» санаторийы-
гар сыннына бардылар.

Кулун тутар 20 күнүгэр сыл
айы нэһиликтэргэ ытыллар
улуустаабы уус-уран самодя-
тельность фестивальгар нэһи-
ликпит олохтоохторо көхтөөх-
түк кытыннылар. Олонхоҕо,
үнкүүгэ, хорга репетиция бөҕө
ытытыллына, саҥа таҥас-сап ти-
лиинэ.

Нэһилиэк кинигэтин ситэ-
рэн суруйуутугар дьаһалта сүбэ
мунньаҕын түмүгүнэн эппиэттэ-
эх хамыһына талылына: Е.А.
Дьяконова, Л.Н. Попова, С.И. По-
пова, Н.И. Лукинова, Н.В. Сорова.

Икки квартиралаах саҥа дьиэ
тутууга түмүктэннэ. Олоруохта-

Кулун тутар 18 күнүгэр бил-
лилээх государственнай, поли-
тической деятель И.Е. Винокуров
төрөөбүтэ 120 уонна талааннаах
олонхоһут, ССРС суруйааччы-
ларын сойууһун чилиэнэ, биир
дойдулаахпыт П.П. Ядрихин-
ский — Бэдьээлэ төрөөбүтэ 115
сылларыгар аналлаах фестивал
элбэх сыралаах үлэ, бэлэмнэни
түмүгүнэн, үрдүк таһымнаахтык
буолан ааста. Уопсайа 80-ча ки-
һи кытытыны ылла.

Биһиги, өрүс унор олоһор
нэһиликтэргэ, биир тыһын су-
олталаах боппуруоспутунан,
сайынын өрүһү туоруур аал-
быт, айанныыр тэриллибит — катер
буолар. Халлаан сылыһан, күн
уһаан нэһилиэк дьонно катер бар-
жатын мууһун ыраастаһынна
суботунньуктуу сылдыллар.
Маны таһынан, олохтоох эдэр
ыччат түмсүүтэ саҥа тутуула
турар спортсаалабыт муостатын
үтүө дьыала чэрчитинэн бүтэрдэ.
Дьон-сэргэ ким иллэннээҕинэн,
бары кэриэтэ күүс-көмө буол-
лаллар. Сотору спортсаалабыт
үөрүүллээх аһылыгыта буолуо.

КИЭН ТУТТАБЫТ

ах дьон дуоҕабарга илии батта-
стахтарына, иттии холбоноро
хаалла.

Нэһилиэкпитигэр 70 ньиэрэ
төрөөтө, ол иһиттэн 15 бааһынай
хаһаайыстыбаҕа. Бу былырын-
гытааҕар аҕыях көрдөрүү.

Кулун тутар 15 күнүттэн са-

нитарнай ырааһырдыы биллэ-
рилиннэ. Икки этабынан ытыт-
лыаҕа. Бастакы ыйга кыһынҕы
бөхтөн ыраастаны, тиэйтэри.
Иккис этапка хомунуу, көбөрдүү
үлэтэ барыаҕа.

А. КУЛИЧКИНА,
общественной
корреспондент,
Хатырык

БЭДЬЭЭЛЭНИ УРУЙДААН

Быйыл 2016 сыл Киинэ сылы-
нан биллэриллибитинэн, биһиги
нэһилиэкпитигэр бу хамсааһын
олунньуттан саҕаламмыта. Ол
курдук сынныалаҥ киин үлэһи-
тэ Д.Д. Матвеев киинэ көрдөрөн
оро-аймах үөрүүтэ үгүс.

Кулун тутар 19 күнүгэр үөрэх
кыһатын үлэһиттэригэр буолбут
улуустаабы ытыгыга оскуолабыт
үлэһиттэрэ баран, ситиһиилээх-
тик кыттан кэллилэр. Ол курдук,
А.А. Гоголева — 2 миэстэ (писто-
лет), И.Н. Бурнашев — 2 миэстэ
(пистолет), П.Ю. Гоголев — 2
миэстэ (саа), Е.А. Яковлева — 2
миэстэ (саа).

Маны таһынан, кулун тутар 5
күнүгэр Модут нэһилиэгэр буол-
бут, хотугу зона ветераннарыгар
аналлаах юбилейнай спартакиа-
даҕа нэһилиэкпит ветеранна-

ра уопсай түмүгүнэн 1 миэстэ
буолдулар, грамотанан уонна
кубогынан наҕараадаланнылар.
Хаамыскаҕа М.Л. Лукинова — 3
миэстэ, хабылыкка М.Л. Луки-
нова — 2 миэстэ, Е.Е. Орлов-3
миэстэ, уксаанна А.З. Мухин — 1
миэстэ, көрдөөх старка хамаан-
данан — 3 миэстэ. Модут нэһилиэ-
гин ветераннарын сэбиэтигэр,
олохтоох дьаһалтаҕа олус истин-
ник, сылаастык көрсүбүттэригэр,
күрэхтэһилэрин үрдүк таһым-
наахтык тэрийбиттэригэр би-
һиги нэһилиэкпит ветераннара,
бэйэлэрин ааттарыттан улахан
махталларын тиэрдэллэр.

Бу күн улуус нэһиликтэрин
депутаттарын икки ардылары-
гар буолбут күрэхтэһиигэ Кебе-
көн нэһилигин депутаттара бо-
чуоттаах 3-с миэстэ буолдулар.

Ф.Ю. БОЧКАРЕВА,
библиотекар

«ЫЙЫТ — ХОРУЙДУУБУТ» ТЕЛ. 41-3-32, 41-4-96

Л. Винокурова, Нам сэл. олохтооҕо:
— Быйыл Саха сиригэр благоустройство сылыннан бил-
лэриллибитэ. Онон сибээстэн дьизэ туттарга туох эмит
көмө баар дуо?

«Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата:
— Быйыл 2016 с. Саха республикатыгар благоустройство
сыла биллэриллибитинэн, Ленскэй нэһилиэккэ дьизэ тутуу-
тугар сыһаннаах маннык хайысхалар бааллар:

· «Инженерное обустройство зон жилой застройки» диэн
республикатааҕы программаҕа сайаапкалаһан, Таттинская
уулуссаҕа газ киллэриитин үлэтэ барыа. Бу программаҕа эл-
бэх оҕолоох ыал кварталларын уотунан хааччыыны эмиз баар.
Ол ғынан баран сайаапкаларбыт кыайан ааспаттар.
· «Ипотечное кредитование строительства индивидуаль-
ного жилого дома» диэнгэ «АлмазЭргиэнБаан» уонна «Рос-
сельхозбаан» сылга 10,9% кредит биэри хайысхата баар.
Оттон тутуллубут дьизэ благоустройство киллэрэргэ
«АлмазЭргиэнБаанна» сылга 7,5% кредит биэрээһинэ баар.
Сиһилии бааннар сайтаргыттан эбэтэр Ленскэй нэһилиэк
дьаһалтатыттан билсэххитин сөп.

А. СОЗОНОВА

**Готовь сани летом,
а пенсию – смолоду**

В последнее время в Отделении Пенсионного фонда РФ по Республике Саха (Якутия) стали обращаться жители разных населенных пунктов, в том числе города Якутска, обеспокоенные визитами представителей негосударственных пенсионных фондов.

В большинстве случаев под видом информационно-разъяснительной работы по пенсионной тематике, они занимаются продажей финансовых продуктов одного Института, в том числе привлечением клиентов в негосударственный пенсионный фонд.

При этом «пенсионные агенты» пошли дальше метода поквартирного обхода и стали «консультировать» трудовые коллективы, организации и учреждения.

Нужно сказать, что при наличии всех официальных разрешающих документов подобная деятельность представителей

негосударственных пенсионных фондов не является противозаконной. Однако, тревожит тот факт, что в ряде случаев агенты дают недостаточные разъяснения, двусмысленные формулировки, вводя тем самым граждан в заблуждение.

В связи с этим Отделение Пенсионного фонда России по Республике Саха (Якутия) еще раз обращает внимание жителей

ую пенсию. Пенсионный фонд России не уполномочивал никакие частные организации на проведение информационной работы по разъяснению пенсионного законодательства.

Объектом повышенного внимания со стороны недобросовестных агентов НПФ чаще становятся якутяне 1967 года рождения и моложе. Именно эта категория лиц формирует пен-

**ВНИМАНИЕ:
ОСТЕРЕГАЙТЕСЬ
НЕДОБРОСОВЕСТНЫХ
АГЕНТОВ
НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ
ПЕНСИОННЫХ ФОНДОВ**

Якутии быть внимательными, если к ним подходят по пенсионным вопросам и желают проконсультировать. Специалисты Пенсионного фонда РФ не ходят по квартирам для консультирования и тем более не агитируют переводить куда-либо свои пенсионные накопления. Выбор делает сам гражданин и со всей ответственностью за свою буду-

сионные накопления. Несмотря на то, что срок выбора: направляет все взносы на страховую пенсию или на накопительную и страховую пенсии, истек 31 декабря 2015 года, у граждан, сделавших выбор в пользу того или иного НПФ есть возможность ежегодно выбирать нового страховщика. Следует отметить, что переход осуществляется раз в пять лет,

«Хаар Айан-2016»

Быйылгы «Хаар айан» Чурапчыга ыгытылына. Ыгытылына диэн этэр кэрэгэй буолуо, күрэхтэһии иккис күнэ улахан айдаанынан түмүктэнэн Нам, Мэнэ Хангалас, Уус Алдан улустарын хамаандалара судьуйалааһын балыырдаахтык ытыллыбытыгар бырачыастаан күрэхтэһиигэ салгыы кыттыбакка дьылээтилэр.

Бу туһунан YakutiaMedia манньк иһитиннэрдэ:

«Скандалом завершился второй завершающий день республиканских лично-командных соревнований «Хаар Айан-2016». Участники снежного ралли, проходившего в Чурапче были недовольны судьейством.

26-27 марта на озере Имигэттэ с. Чурапча прошли открытые республиканские лично-командные соревнования «Хаар Айан-2016». На снежную трассу вышли 20 команд, это 50 машин и 100 водителей. Состязания проходили по 2-й категории: 1 группа — карбюраторные, 2 группа — инжекторные. Перед соревнованиями инспекторы ГИМС проверили ледовый покров на месте проведения соревнований и измерили толщину льда, провели с участниками и гостями мероприятия, беседы по соблюдению требования безопасности на льду и вручили тематические памятки.

Однако второй день соревнований завершился скандалом. Несколько экипажей демонстративно отказались от участия в суперкубке «Колми» и покинули место соревнований. Причиной демарша участников, а это экипажи из Усть Алданского, Намского, Таттинского и других улусов, стало недовольство судьейством. Отметим, что на этих соревнованиях инспекторы ГАИ Чурапчинского инспекторского участка выступили в качестве жюри».

Бу иһинигэр ватсапка манньк иһитиннэри тахсыбыта: «Бүгүн кулун тутар 26 күнүгэр Чурапчы Хатылы сал. Имигэттэ күөлүгэр буолбут «Хаар Айан» Нам I, Чурапчы II, Төнгүлү (Мэнэ Хангалас) III миэстэ буоллулар» диэн. Ол кэннэ «Хаар Айан» сонуннара» диэн иһитиннэригэр карбюраторнай двигателлээх массыыналарга экстримгэ Нам I, II, Мэнэ Хангалас III, оформлениега Нам — I миэстэ буоллулар» диэн үөрдүбүттэрэ. Ону баара күрэхтэһии иккис күнэ отой да айдааннаахтык түмүктэннэ.

Якт.ру ИА форумнарын көрдөххө Мэнэ Хангалас, Уус Алдан өттүгэр туох да санаа атастаһыта суох, сэргээбэттэрэ эбитэ дуу? Отгон Таатта улунун форумугар: «Бары протестан тарбастылар», «Олохтоохтор сизэр быһытынан бастаабыт-

тар. Иккис Таатта мохсофоллоро буолбуттар, атын улуустар наркалы уйбатахтар. Буолааччы...», «Таатталар барахсаттар икки хамаандаттан иккис буолан баран дьон тобогор тиксэн баран астына арай олозуот дуу? Таатталар мохсофоллорун сага иһиттим», «Иһик фанат дьонго харчы наадата суох, аат-суол эрэ наада. Ол хайа эрэ тэрийэччилэр, кыра ычалаах дьон бэйэлэрэ айбардаахтарына ити үлүгэр анаан кытта, кыайа кэлбит киһи ПДД-га кэлэн таах мэнэ хотторон хаалбыта сымыйа баайы...», «Оннук, куһаҥан «Хаар Айан» буолла быйыл! Ону иһикитин көннөрүөх

кыттааччылар жюри чилиэннэригэр бэйэлэрин санааларын тирдихтээхтэр этэ диэбит. Иһинэ гынан, финальной этапка баара эрэ 18 массына кыттыбыт. Оно бастаан испит Таатта улунун хамаандатын массынатын көлөһөтө «ытан» кэбиһэн чурапчылар бастаабыттар. Кинилэр кылаабынай бириһи — 75 тыһ. солк. сертификаты ылбыттар.

Бу «Хаар Айан-2016» күрэхтэһиигэ Нам улунун хамаандатын салайан барбыт Андрей Собакин биһиэхэ манньк иһитиннэрдэ:

«Бастакы күн этэнгэ этэ, тэрээһин өтө табыллыбыт, тэрийэччилэр кыһаммытара

**ХАТЫНЫЛААХ,
БАЛЫЫРДААХ...**

тустаахпыт». Нам форумугар: «Хаар Айан-2016» күрэхтэн бары протестан тахсан бардыбыт. Балыыр кытаанага. Кыттааччылар бырачыастыыллар, судьуйалар мөлтөхтөрүн көрдөрдүлэр». «Сааларын сертификата олох да сүтэн хаалла...».

Автошоуну тэрийэччи Константин Барашков күрэхтэһиигэр барбыт хамаандалар дьайылыларын тэрийэччилэргэ уонна көрөөччүлэргэ убаастабыла суох сыһанынан аахпыт. Кини санаатыгар судействоны кытта сөбүлэспэтэх

көстөрө. Бэйэбит да настройбут үчүгэйэ. Бастакы этап «Спринт-средний экстрим» диэн күрэххэ А группага 14 хамаанда кыттыбыта, намнар 4 хамаанданан киирсибиһпит. Онно карбюраторнай двигателлээх массыыналарга 1-2 миэстэ, инжектордарга 4-с буолбуһпут. Б группага эмиэ 14 хамаанда кыттыбыта, биһиги 3 хамаанда туруорбуһпут. Манна карбюраторнайдарга 1-3, инжектордарга 3-с миэстэ ылбыһпыт. Иккис этапка «Поэтапная езда с разворотом» дисциплинага А группага карбюратордарга 1-кы,

УНУРЭХ ТЫТТАР

Күндү кэргэммин, эһэбитин **ПАВЛОВ ВАЛЕРИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ**, 65 сааскын туолар дьохун-мааны күнүгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамнын, үтүө сүбэн, көмөг иһин барба махталбытын тиэрдэбит. Баарабыт Эһиэхэ чэгийн-чэбдик доруобуйаны, үтүмэн элбэх үөрүүнү, дьол-соргу аргыстан, үөрүүкөтүү кынаттан. Баар буоллуннар Эн тулаҥар мэлдьи истинник саныыр, таптыыр оҕолорун, сиэннэрин, кэргэнин, бары аймахтарың.

Эвэрдэни кытта кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин, бары аймахтарың

а досрочный переход может быть осуществлен ежегодно. Кстати, при этом по закону заявление должно быть написано в территориальном органе ПФР. Если гражданин осуществит смену страховщика чаще одного раза в пять лет, он может потерять инвестиционный доход, полученный предыдущим страховщиком.

Что делать, если вы столкнулись с такой ситуацией? Отделение Пенсионного фонда РФ по Республике Саха (Якутия) рекомендует, если, по словам, к вам обращается сотрудник Пенсионного фонда РФ, обязательно попросите его предъявить служебное удостоверение. Документ должен иметь номер, пе-

чать территориального органа ПФР, фотографию сотрудника, его фамилию, имя, отчество и должность. Запишите данные из служебного удостоверения или иного предъявленного документа и сообщите об этом на горячую линию Отделения ПФР по РС(Я): 8(4112)45-00-59 или в правоохранительные органы. Это поможет пресечь деятельность недобросовестного агента.

Информацию о негосударственных пенсионных фондах, имеющих право на управление средствами пенсионных накоплений, можно получить в территориальных органах ПФР в городах и районах, а также на сайте ПФР: www.pfr.ru

инжектордарга 4-с, отгон Б группага карбюратордарга 1-кы, инжектордарга 3-с миэстэ ситисиппит, онон бастакы күн түмүгүнэн лидергэ тахсыбыһпыт.

Иккис күн 50 м «Тяни-толкая» диэн күрэххэ А группага 2-3, Б группага отой да миэстэ суох хаалбыһпыт, дьингэр, бэйэбит суоттуурбутунан 3-4-с миэстэ буолуохтаах эһигит. Мантан ыла судьуйаларбыт маахайданаллара, балыйаллара өтө көстүбүтэ. Бизэ массына тутта стартырын биэр эрэ кытайскай секундомерынан аабылларыгар булкуур бөвөнү таһаарбыттар. Отгон ПДД тестыгар судьуйа заданиелары биэр-биэр тарҕатан киирэн барбыта, ону сөпсөспөккө күрэхтэһээччилэр бэйэлэрэ тардалларын курдук туруорсан син ылыммытара. Дьэ ол кэннэ очколары, бааллары ааһыыга талбыттарынан мачайдаабыттар. Биэр ПДД-ны нойосуус билэр уолбут тестын ылан көрбүтүм 12 сыһаны аахпыттар, ырыһытым 3 сыһа баар курдуга, ол эбэтэр 9 алҕаһы эбии суруйбуттар.

Ити курдук булкуйан-тэкиэн полуфиналга А группага биһигиттэн биэр эрэ хамаанда табыста, Б группага балачча

биэрэллэрин көрбөтөх буолаллар, атын улуустар хамаандаларын ыстарааптаан саайаллар.

Тиһэх уһугар мэнгэлэр, уус алданнар «манньк буолларына суперкубкка кыттан да туһа суох эбит, син биэр балыйаллара биллэр, онон сибиллигин барабыт» диэн быһа-бааччы этилэр. Мин биэр бэйэм аһары ситинник быһаарыныыга тийэр санаам суох этэ да уолаттарым манньк балыыртан хомойон, кэлэйн «барабыт» диэн санаага кэлбиттэрэ. Онон суперкубкка чурапчылар таатталары кытта иккиэйэбин хааланнар санааларын хоту миэстэлэри үллэстибиттэрэ. Кэлэр нэдиэлэҕэ пресс-конференция муньан быһаарсалларын курдук истибитим, онон ааһынарбыт наада буолсу».

* * *

Уопсайынан «Хаар Айан» күрэх урукку өттүгэр улахан айдаана-араллаана суох ытыллыра, кыра мөккүөрдэр тутта быһаарыллан тиһэх уһугар ким даһаны уопсай түмүгү утарбакка эйэ-дэмнээхтик түмүктэнэрэ. Бу автошоу автора Иннокентий Барашков ити айдаанга туох да сыһыана суох диэххэ наада. Дьин иһигэр, минспортан судьуйалар кыттыахтаах этилэр, ону Алданга, Нерюнрига кыһынны көрүнгэргэ спартакиада саҕаланан бары онно баран хаалбыттар. Онон судейскай састаап олоҕу кэриэтэ олохтоох чурапчылар буолан хара маҥнайгытан судьуйалааһын объективнай буоларыгар саарбахтааһын үөскээбитэ. Маны эрдэтэн сүбөлөһөн «булгуччу чурапчылар кыайахтаахтар» диэн установка баара диэн этэр кэрэгэй, күрэхтэһии кэмигэр 10-нуу очконан балыйы, баттааһын тахсыбыта судьуйалар суобастарыгар диэн этэр сөп.

* * *

Биэр киһи сүөргүлүүрэ — манньк маассабыт күрэхтэргэ сыһа-халты быһылар тахсалларыттан сиэттэрэн улустар икки ардыларыгар сөпсөспөт, сөбүлэспэт буолуу дириниирэ. Сахалар уруккуттан да улустарынан арахан, «мин үчүгэйим, эн куһаҥан» диэн атааннаһыылаахтык былыр-былыргыттан баар суол. Ити кыра нуорут ычата кыратыттан тахсар диилэр. Ол эрэн оннооҕор кыр өстөөхтөр сэрин хонуутугар ой ылан эйэлэһэр буоллахтарына биһиги биэр тылга киирэрбит, оннук куустуһа сылдьар дөвөрдү да буолбатарбыт, бэйэ-бэйэбитин уйунсарбыт, убаастырыбыт тоҕо сатамматыт?

Туох барыта кыраттан саҕаланар... Бу саха эр дьонун, ыччатын санаатын холбуу тупшут «Хаар Айан» иһики өттүгэр эйэ-дэмнээхтик, сизрдээхтик салгыы ытыллыра кыаллыа дуо?

В. КАСЬЯНОВ

